

UDENRIGSMINISTERIET

10. juni 2016

Spørgsmål fra Udenrigsudvalget til
udenrigsministeren af 3. juni 2016.
URU alm. del – spørgsmål 287.

URU alm. del spørgsmål 287:

”Danwatch har udgivet en ny undersøgelse, ”A People in the Way of Progress”, hvor de afdækker og dokumenterer de negative konsekvenser af den største private investering i Kenya's historie, Lake Turkana Wind Power. Projektet har stærke danske islet. Vestas er både leverandør og medejer af projektet, der derudover også er støttet med over 100 millioner kroner af den offentligt ejede Investeringsfond for Udviklingslande (IFU), samt har fået lånegarantier for over en milliard kroner af Eksportkreditfonden (EKF).

Vil ministeren i den forbindelse redegøre for:

- forholdene omkring vindmølleprojektet i Kenya, herunder IFUs, EKFs og Vestas' rolle,
- indholdet i den retssag, som omtales i Danwatch's rapport, og
- om grundlæggende rettigheder for oprindelige folk, internationale menneskerettighedsstandarder og landrettigheder er overholdt i sagen.”

Svar:

- *Forholdene omkring vindmølleprojektet i Kenya, herunder IFU's, EKF's og Vestas' rolle*

Lake Turkana Wind power er en vindpark, der etableres i det nordvestlige Kenya i nærheden af søen Lake Turkana. Vindparken er et strategisk vigtigt projekt for Østafrika, Kenya og det globale klima. Projektet bidrager således til at levere klimavenlig energi til Kenyas videre udvikling. Vestas er leverandør af 365 vindmøller til projektet og har en ejerandel på 12,5 procent i projektselskabet. Klimainvesteringsfonden, der administreres af IFU, har en ejerandel på 6,25 procent. EKF har stillet garantier for samlet ca. 1 milliard kroner for lån, som den Europæiske Investeringsbank (EIB) og den Afrikanske Udviklingsbank (AfDB) yder til projektet.

De danske partnere i projektet, IFU, EKF og Vestas har supplerende oplyst følgende, som ikke giver mig anledning til yderligere bemærkninger:

”Vindmøllerne opstilles i et større område svarende til omkring 16.000 hektar. Vindmøllerne og tilhørende servicearealer udgør dog kun ca. 35 hektar. Det er væsentligt at bemærke, at det samlede areal på de 16.000 hektar fortsat vil være fuldt tilgængeligt for lokalbefolkningen efter etablering af vindparken. De indhegnede arealer består alene af et antal transformestationer, som er indhegnet af sikkerhedsmæssige årsager og et mindre serviceområde.

Vindparken vil ved fuld kapacitet bidrage med omkring 15-20 procent af Kenyas nuværende elforsyning. I tilknytning til projektet er der etableret ca. 200 km vej, der sikrer bedre forbindelse for lokalområdet til det resterende Kenya og derfor har positiv betydning for lokalbefolkningen. Derudover etableres en transmissionslinie på 428 kilometer, der skal koble vindparken på det nationale el-distributionsnet.

Projektet skaber hundredevis af arbejdspladser i en region, som er blandt de allerfattigste i Kenya. Lige nu arbejder ca. 600 lokale indbyggere på projektet, men flere fra lokalområdet vil i projektets levetid opnå beskæftigelse i længere eller kortere perioder. Desuden vil vindmølleparken erstatte olie og gas for ca. 120 millioner euro om året, som Kenya ellers ville være nødt til at importere.”

- *Indholdet i den retssag, som omtales i Danwatch's rapport*

IFU, EKF og Vestas har oplyst følgende, som ikke giver mig anledning til yderligere kommentarer:

”Den omtalte retssag er anlagt af seks individuelle personer på vegne af indbyggere fra Laisamis constituency og Karare Ward of Marsabit County. Sagsøgte er både projektselskabet Lake Turkana Wind Power Ltd (LTWP), the Attorney General, the Chief Land Registrar, The National Land Commission og the Marsabit County Government. LTWP er det projektselskab, der ejer og opfører vindparken.

Hovedpåstanden fra sagsøgerne er, at proceduren hvorved LTWP har fået tildelt en 33-årig brugsret til jordarealet ikke har været i overensstemmelse med kenyansk lovgivning. Sagen har været behandlet flere gange ved det kenyanske retssystem og der har været foretaget et besøg fra retten i Lake Turkana-området. Næste retsmøde er fastsat til den 30. august 2016, hvor der forventes en afgørelse i sagen.

Partnerne bag projektet - der udover EKF, Klimainvesteringsfonden og Vestas tæller en række udviklingsfinansieringsfonde og udviklingsbanker som bl.a. Norfund, Finfund, FMO, den Afrikanske Udviklingsbank og den Europæiske Investeringsbank - og de indklagede myndigheder er af den opfattelse, at proceduren for tildeling af brugsretten er i fuld overensstemmelse med lovgivningen.

Det er ifølge kenyansk lov ikke tilladt for sagens parter offentligt at kommentere på en igangværende retssag.”

- *Om grundlæggende rettigheder for oprindelige folk, internationale menneskerettighedsstandarder og landrettigheder er overholdt i sagen*

Udgangspunktet er, at de gældende internationale menneskerettighedskonventioner og internationale normer for ansvarlig virksomhedsadfærd skal efterleves, herunder FN's retningslinjer

for menneskerettigheder og erhverv (UNGP). Derfor er fx IFU's bæredygtighedspolitik baseret på disse konventioner og retningslinjer.

Udenrigsministeriet og ambassaden i Nairobi har ikke været involveret i vurderinger af projektets økonomiske og Corporate Social Responsibility (CSR)-relaterede forhold. Disse vurderinger er foretaget af IFU, EKF, Vestas og LTWP.

IFU, EKF og Vestas har oplyst følgende, som ikke giver mig anledning til yderligere bemærkninger:

”Projektselskabet har siden 2006 haft en omfattende og kontinuerlig dialog og konsultation om projektet med lokalbefolkningen. Danwatch rapport anerkender dette og fremhæver, at hovedparten af lokalbefolkningen er tilfredse med projektet.

Som en del af konsultationen er der investeret i flere lokale tiltag omkring adgang til vand, uddannelse og sundhed. Ligeledes har projektet oprettet en CSR-organisation ”Wind of Change”, der over de næste 20 år vil investere omkring 10 mio. euro i området. Konsultationen og dialogen med de lokale befolkningsgrupper er en løbende proces, der vil fortsætte i hele projektets levetid.

Flytningen af en lokal landsby Sarima er sket i et tæt samarbejde og der er indgået en aftale, som er godkendt af de lokale indbyggere.

I konsortiet, der finansielt står bag projektet, indgår en række udviklingsfinansieringsfonde og udviklingsbanker som bl.a. Norfund, Finfund, FMO, den Afrikanske Udviklingsbank og den Europæiske Investeringsbank, samt Klimainvesteringsfonden og EKF.

De finansielle partnere har hver for sig og ad flere omgange foretaget en omfattende due diligence af projektet bl.a. ved brug af forskellige uafhængige eksperter og vurderer, at projektet og processen omkring etableringen er i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder for oprindelige folk, internationale menneskerettighedsstandarder og landrettigheder.”